

עניין סודי בהתלונ

לב שתול אינו דחוף

שתי הצעות דחופות לסדר-היום הובאו השבוע בפני הנשיאות — שהחליטה באורח שיגורתי, לשלול את דחיפותן.

השתלת הלב שבוצעה לאחרי רונה, קידום הרפואה להצלת חייה אדם והסרת המיכשולים מצד גורמי מים המונעים השתלה ומחקר מתאימים.

גם זה אינו דחוף, לדעת נשיאות הכ"ס. רצינו להעלות נושא זה כהצעה רגילה, אולם נסתבר כי שר-הבריאות עסוק, ואינו יכול להתפנות למטרה זו.

חץ מזה דחתה ועדת-הפירושים של הכנסת את העירעור שלנו על מחיקת קטע מנאומו המדיני מלפני שבועיים מן הפרוטוקול. נקבע רשמית כי יו"ר הישיבה יכול למחוק מה שהוא רוצה.

בינתיים הגשנו שלוש הצעות דחופות חדשות לסדר היום:

- המסקנות הדחופות המתבקשות מהכרזתו של המלך חוסיין בדבר הסכמתו לחקת מדינה פלסטינית.
- הצורך במינוי ועדת-חקירה לבדיקת האשמות בדבר דיווח שר-החוץ ערב מלחמת ששת-הימים.
- פגישת נכסו-דיין, ושינוי אפשרי במדיניות הממשלה החדשה בארצות-הברית כלפי ישראל.

גם בשטחים שעליהם היא מוכנה לנהל משא ומתן, למען החזרתם?

לוי אשכול (אחרי היסוס ניכר): כאשר נחליט להקים יישוב במקום מסויים, או במקומות מסויים, נחליט על יסוד זה כי אלה שטחים שהם ישראל.

היתה זאת, כמובן, פצצה — הודעה מפורשת על הכוונה לספח כל שטח שבו אושרה התנחלות. האמת יצאה מן השק. אבל משרד ראש-הממשלה, שהבין כי אשכול נכנס כאן למלכודת, הודרו לפרסם עוד באותו יום "הבהרה": שאשכול התכוון רק ליישובי-קבע, לא להתיישבות.

עיון בתשובה הגיל יוכיח כי להבהרה" זו אין על מה לסמוך.

ידי לישיבת ראש-הממשלה.

אורי אבנרי: האם אני למד מכם, כבוד ראש-הממשלה, כי היוזמה לשינוי זה באה מצד שר-הביטחון?

לוי אשכול (נרתע): אינני יודע לדייק ולומר מתי באה היוזמה. אני אומר שזה היה על דעת מלאה, גמורה, וכל מה שנ"ח חוץ לכך. זוהי הזדמנות לומר כי פעולות כאלה נעשות בידיעת ראש-הממשלה.

שר-החקלאות השיב לנו כי נעשה מאמץ כדי למנוע בעתיד את הזרמת השפי' כיב של טבריה לימ-כינרת (המשמש מאגר למימי המוביל הארצי).

אלוף פיקוד המרכז

המורצע יצא מן השק

בימי המש הכנסות הקודמות לא היתה השאלתה אלא האחות החורגת בבית. אך מרגע שחדרה סיעתנו לכנסת, היא שינתה את דמותה. הפכנו אותה לנשק חשוב במאבקנו — ורוב הסיעות האחרות חיקו את שיטתנו זו, כפי שהן מחקות את כל שיטת-היגוי.

עכשיו הפכה השאלתה לחלק החשוב והמעניין ביותר בכנסת. מאז גם קולו של גח"ל ככוח אופוזיציוני, והוגבל כוחו להגיש הצעות-לסדר-היום והצעות-חוק פרטיות, נמסרות רוב ההודעות החשובות של הממשלה בצורת תשובות לשאלות — ובעיקר תשובות ל"שאלות נוספות" אקטואליות מצינור.

אחת ההודעות החשובות ביותר בכל תולדות הכנסת נמסרה השבוע. ראש-הממשלה ענה על שאלתנו, כי ה"ממשלה אישרה התנחלות של בחורי-ישיבה בחברון. היתה זאת תשובה שיגרתית, שפתיחה פתח לשאלה הרבה יותר חשובה.

אורי אבנרי (שאלה נוספת): אדוני ראש-הממשלה, האם בעת בחירת מקומות להתנחלות מובאות בחשבון תוכניות המ"שלה, או תוכניות חברי הממשלה, הקובעות על איזה שטחים מוכנה הממשלה לנהל משא-ומתן, ועל איזה שטחים לא?

ראש-הממשלה לא השיב, כאילו לא הבין את השאלה.

אורי אבנרי: אם לנסח את השאלה בצורה אחרת — האם הממשלה מתירה התנחלות במקומות שעליהם היא מוכנה לנהל משא-ומתן עם מדינות-ערב, לשם החזרתם? שוב לא השיב ראש-הממשלה.

אורי אבנרי: שאלתי היא פשוטה — האם נותנת הממשלה היתרים להתנחלות בשנה הבאה. יספלו בהם 410 פקידים המשרה.

השר משה דיין אישר כי אומנם הוכו תושבים ברמאללה בעת העוצר שם. הוא הודיע כי האחראים לכך יועמדו לדין.

סגן שר-הפנים הבטיח לנו, בתשובה לשאלה נוספת, כי עבודת צינו-הביוב בראשון-ציון לא יחודשו, עד אשר יאושרו עליה ההודעה המחויבת. הוא גם טען כי לא נמצא צורך לבדיקת פרשת סגן ראש-העיר (הדתי) בירושלים, שהואשם בכך שהבטיח לערבים בירושלים המיוחדת פרוטקציה במשרד-הפנים (הדתי) תמורת תמיכה במפלגה.

מדוע פורסמה ההודעה על פעולת צה"ל — פיצוץ הגשרים ותחנת-החשמל במצריים — עלידי משרד-ראש-הממשלה? לוי אשכול ענה כי שר-הביטחון העריך כי מוטב שדובר צה"ל יתייחס רק לצד הצבאי. "הוסכם אפוא" כי הסבר הרקע ינתן על-

אולי תמהת השבוע לקרוא בכמה עיתונים על פעולה מסוימת של סיעתנו, שאני עצמי לא ידחתה לך עליה. הדבר התפרסם עתה, בעל כורחי ובניגוד לרצוני. אני עצמי סבור כי השתיקה היתה יפה לה, ועתה איני רואה את עצמי חופשי לדוח עליה בהרחבה.

אך מאחר שמהו מזה התפרסם, אספר לך בקצור על העניין. הוא נוגע לחלק משליחותנו בכנסת, המבוצע הרחק מזרקה-הפירסומה, אך העולה בהשיבותו — לדעתנו — על כל שאר מעשיו.

העניין התחיל כשפנו אלי כמה בחורים צעירים, עתירי-זכויות מאין כמוהם בארץ זו, וביקשו לחקור פרשת היתקלות מסוימת עם הוליה של אל-פתח, בה נהרגו חמישה סבלים של אירגוני-התבלה אחרי שנכנעו. הם פנו אלי מפני שהם רואים בסיעתנו גוף הקרוב לבעיות צה"ל, שאינו מהסס להיאבק בעניין מצפוני.

הצעירים דאגו לא רק לטוהר הנשק העברי, אלא גם לשלום חבריהם. ברור שאם ישתכנעו החבלנים כי סופם למות בין כה וכה, הם ילחמו עד הכדור האחרון, דבר שביא לקורבנות דמים בין חיילי צה"ל ואנשי מישר-הגבול — כפי שקרה בהיתקלות בה נהרג אלי"מ אריק רגב וגד מנלה.

הקטתי, בטוריות גמורה, בפעולה מסוימת בחוגי הממשלה וצמרת צה"ל. לזכותו הרבה של הרמטכ"ל, רבי-אלוף חיים בר-לב, יש לצייין כי התייחס ברצינות ובחומרה להאשמות. מאז אותה פרשה נעשה הכל כדי לשכנע את החבלנים כי הם יכולים להציל את חייהם עלידי כניעה. הדבר משודר להם ברמקולים בעת ההיתקלות.

חבלנים שבויים רואיינו בטלביזיה, כדי שחבריהם מעבר לגבול יראו שהם חיים ובריאים. למרבה הצער, דאג מישהו להדליף משהו מפעולתי זו לחו"ל. עיתון בשם פיס ניוס, שהוא ביטאון חסר-אחריות ועיון לישראל, פירסם ידיעה מקצועית, מגמתית וארסית, תוך שיריבו שמי בכחנה. אני סבור כי זוהי פעולה פרובוקטיבית של ישראלים מסוימים בחו"ל, שיער דעתי עליהם כבר פירסמתי.

על-כף-פנים, אחרי פירסום זה נאחו בעניין ח"כ תופיק טובי, איש רק"ח, שהגיש שאלתה לשר דיין, בה שאל מה האמת בדבר התערבותי שלי באותה פרשה. השבוע השיב דיין: "איני יודע על הפירסומים בחו"ל, אבל אני יודע על פנייתו של חבר-הכנסת אורי אבנרי, הנושא נחקר כדת וכדין, ונמצא שהאשמה שהובאה נגד אלוף פיקוד המרכז אינה נכונה". כל פעולתי בפרשה זו נבעה מטעמים מצפוניים — וכחתי היתה שתישאר סודית. כמו פעולות אחרות של סיעתנו שעליהן לא מסרתי בוד"ח לבוחר, מטעמים ברורים. אני מצטער שפעולה זו פורסמה.

אך לפחות תועלת אחת יש בעירסום: פרשה זו מוכיחה שוב באיזו רצינות מתייחס צה"ל לטוהר נישק. ואולי מותר להסיק עוד מסקנה: חשוב שתהיה בכנסת סיעה שהלוחמים מתייחסים אליה באימון, ושאיה נרתעת מלפעול גם בעניינים אשר עסקי-מפלגות, החרדים לפופולריותם, אינם מעזים לנגוע בהם אפילו בסוד כמוס.

בעיות מרכזיות של הדור אינן נדונות בי מושב זה של העצרת. כל מה שאוכל לציין שות הוא, לעיין באפשרות להפיץ שוב החלטת הכנסת בין מערכות העתונים ו-הממשלות, תוך ציון העובדה שנושא זה מוסיף להדאיגנו.

לשאלתה שהגשנו עיד לפני הפלישה לצ'כוסלובקיה, השיב שר-החוץ כי תבע "ביקורת בינלאומית מיריבת" נגד הפלישה.

אורי אבנרי: האם ישראל יזמה, בעצימה או בשיתוף עם אחרים, החלטת-היגוי על הפלישה הסובייטית לצ'כוסלובקיה?

אבא אבן: כפי שהערתי בנאומי בי וויכוח הכללי, כלל לא נרשם בסדר-היום של עצרת האו"ם סעיף על התערבות צב"א את בריה"ם ומדינות אחרות בצ'כוסלובקיה. זה אחד הי גלויים של תופעה שנודרסתי לה בנאומי, שהאויב ממלא תפקיד יותר ויותר שולי בבעיות בינ-לאומיות מרכזיות.

ניצחתי שאלתה תה ישנה בזמני עמדת ישראל בפרשת השיט בסואץ כדי לשאול שאלה הרבה יותר אקטוריאלית.

אורי אבנרי: אדוני שר-החוץ, האם לאחרונה היתה פנייה, בצורה כלשהי, מצד ממשלת ארצות-הברית הנוכחית, או זו מתכוננת לחיכוכ בקרוב לתפקידה, שהכילה תוכנית בת שבעה סעיפים, וביניהם נסיגת ישראל מתעלת-סואץ תמורת חופש-השיט לאזניות ישראליות? האם היתה מצד ממשלת ישראל תגובה על כך?

אבא אבן: אדוני היושב-ראש, אני מציע שהשואל הנכבד יגיש שאלתה חדשה, כי הסוגיה הזאת יותר רחבה מזו הנדונה.

סגן שר-הקליטה, אריה אליאב, השיב לשאלתה שלנו כי הוא מעריך שבשנה הנוכחית יגיעו לארץ 30 אלף עולים (מכחצית הריבוי הטבעי של האוכלוסיה ה"ערבית בשטחים המוחזקים), ומיספר דומה

מביאפרה וסודאן

לסבריה וראשון

התשובות הבאות ניתנו בשבוע שעבר לי שאלותינו ולשאלותינו הנוספות:

שר-החוץ הכחיש את הידיעה כאילו מסר לר"ר יארינג כי ישראל החליטה להישאר בשארם אל-שייך, להבטחת השיט הישראלי.

אורי אבנרי: האם נקבע, כבוד השר, איזשהו גבול של זמן לשליחותו חסרת-התוצאות של מר יארינג?

אבא אבן: הבנתי מהסגר יארינג, בפגישתנו האחרונה, כי בדעתו להמשיך לעי מוד לרשות של הצדדים הנוגעים בדבר, ללא הגבלת זמן, ולדעתי זו החלטה נכונה, כי החתירה לשלום צריכה להיות מתמדת. אם נוצר קפאון, יש לחדש בירורים, בדיקות ויזומות מדי זמן בזמן.

לשאלתנו מה עושה הממשלה כדי לפעיל נגד רצח-העם בדרום-סודאן, הודיע השר אבן כי הפעולות הן: נאום שלו בכנסת, והודעה על פציג ישראל בעת ויכוח באחת מועדות או"ם.

מה עושה משרד-החוץ נגד רצח-העם בביאפרה? השר ענה כי יו"ר ה"כנסת הפיץ בין הפרלמנטים בעולם את נוסח החלטת הכנסת, שתקבלה בתום ה"וויכוח שבא כיוזמתנו.

אורי אבנרי: אדוני שר-החוץ, נוכח הידיעות המדאיגות ביותר המגיעות מביאפרה, רה, זוקא בשבוע האחרון, על אפשרות של מתם ברעב של מיליוני אנשים, בעוד חודשי-חודשיים, האם אתה סבור שיש אפשרות של פעולה נוספת מטעם משרד-החוץ, בי או"ם או במקומות אחרים?

אבא אבן: שוב, כפי שהסברתי בי וויכוח הכללי בעצרת האו"ם, גם שאלת ביאפרה אינה עומדת על סדר-היום של העצרת. עובדה משונה ומעציבה היא, ש-